

RR 2018-77
Inkom 2018-03-20
Per Högström
25/4

Från: Agås Joakim <joakim.agas@msb.se>
Skickat: den 20 mars 2018 13:39
Till: registrator@esv.se; registrator.kansli@polisen.se; Regelrådet
transport@transport.se; info@transportforetagen.se; info@
vag@transportstyrelsen.se; trafikverket@trafikverket.se; info@tya.se
Ämne: Remiss om nya föreskrifter i del 20 i ADR-S om utbildning av förare som
transporterar farligt gods (dnr 2017-8758)

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej,

Från och med den 1 september 2018 kommer examinationen av ADR-förare att ske vid Trafikverkets förarprovkontor. För att möjliggöra denna förändring föreslår Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) en ny omarbetad del 20 om utbildning av förare som transporterar farligt gods, i bilaga S till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2016:8) om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S).

Reglerna i den nya omarbetade del 20 föreslås att träda i kraft senast den 1 september 2018, vilket sammanfaller med tidpunkten för när examinationen förändras.

Vi välkomnar synpunkter på föreslagna föreskrifter och konsekvensutredning senast den 4 maj 2018. Vänligen ange diarienumret 2017-8758 i ert svar.

Förslag till föreskrifter, konsekvensutredning och följebrev finns att hämta på MSB:s webbplats:
www.msb.se/remisser

Vänliga hälsningar
Joakim Agås

Joakim Agås
Handläggare

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Enheten för säker hantering av farliga ämnen
651 81 Karlstad
Tel växel: 0771-240 240
Tel direkt: 010-240 53 97
E-post: joakim.agas@msb.se

www.msb.se

Avdelningen för utveckling av samhällsskydd
Enheten för säker hantering av farliga ämnen
Jan Nilsson
010-240 52 11
jan.nilsson@msb.se

Enligt sändlista

Förslag till ändring av del 20, Utbildning av förare som transporterar farligt gods, i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2016:8) om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ger er tillfälle att lämna synpunkter på förslag till ny omarbetad del 20 om utbildning av förare som transporterar farligt gods, i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2016:8) om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S).

Den nya omarbetade del 20 föreslås i första hand för att examinationen av ADR-förare ska kunna genomföras på Trafikverkets förarprovkontor i stället för som idag i samband med ADR-utbildningen där utbildningsanordnaren har hand om examinationen.

Med det nya systemet kommer examinationen att ske efter genomförd utbildning på något av Trafikverkets förarprovkontor. En datorbaserad examination förväntas minska risken för fusk under provgenomförandet och i förlängningen öka kunskaperna hos förarna.

I förslaget finns dessutom förslag till ändringar på grund av dubbelreglering i förhållande till bestämmelserna i kapitel 8.2 i ADR-S och kompletteringar för att förtydliga texten i del 20.

Föreslagna föreskrifter är planerade att träda i kraft senast den 1 september 2018. Vid samma tidpunkt kommer också det nya examinationsförfarandet att driftsättas på Trafikverkets förarprovkontor.

Förslaget till nya föreskrifter med tillhörande konsekvensutredning finns på MSB:s webbplats www.msb.se/remisser

MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Besöksadress:
Stockholm: Fleminggatan 14
Karlstad: Norra Klaragatan 18
Sandö: Sandövägen 7
Revinge: Revingeby

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org nr.
202100-5984

Svara på remissen

Vi välkomnar synpunkter på de föreslagna föreskrifterna senast den 4 maj 2018. Vänligen ange diarienumret 2017-8758 i ert svar.

Ditt svar skickar du antingen till registrator@msb.se eller med brev till:

MSB
651 81 Karlstad

Ytterligare upplysningar om förslaget lämnas av:

Jan Nilsson
010-240 52 11
jan.nilsson@msb.se

Med vänlig hälsning

Camilla Asp
Avdelningschef

Jan Nilsson
Handläggare

Sändlista

Ekonomistyrningsverket
Polismyndigheten
Regelrådet
Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet
Svenska Transportarbetareförbundet
Sveriges Åkeriföretag
Trafikverket
Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (TYA)
Transportindustriförbundet
Transportstyrelsen
Utbildningsanordnare för ADR-utbildning

**Förslag till
Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps
föreskrifter om ändring i Myndigheten för
samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS
2016:8) om transport av farligt gods på väg och i
terräng (ADR-S);**

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver med stöd av 16 § förordningen (2006:311)¹ om transport av farligt gods att del 20 i bilaga S i myndighetens föreskrifter (MSBFS 2016:8) om transport av farligt gods på väg och i terräng ska ha följande lydelse.

1. Denna författning träder i kraft den XX XX 2018.
2. I och med ikraftträdandet av denna författning upphör sådana beslut som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har meddelat till utbildningsanordnare att gälla i den del som avser rätten att examinera. Rätten för utbildningsanordnare att utföra examination framgick tidigare av delavsnitt 20.4.2 i bilaga S.

¹ Förordningen senast ändrad 2017:607.

20 Utbildning av förare som transporterar farligt gods

20.1 Tillämpningsområde

Denna del av bilaga S innehåller bestämmelser om utbildning och examination av förare som transporterar farligt gods. Bestämmelserna kompletterar kapitel 8.2 i bilaga B till denna författning.

20.2 Godkännande av utbildning

20.2.1 Utbildningsanordnare som avser att genomföra utbildning av förare av farligt gods ska ansöka om detta hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Utbildningsanordnaren får inte påbörja sin utbildningsverksamhet innan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap godkänt ansökan.

20.2.2 Ansökan ska, utöver vad som framgår i delavsnitt 8.2.2.6.3 i bilaga B till denna författning, också innehålla följande:

- Utbildningsanordnarens namn och organisationsnummer samt namn på en kontaktperson hos utbildningsanordnaren.
- Registreringsbevis från Bolagsverket, eller motsvarande, i de fall den sökande är en juridisk person. Detta får inte vara äldre än tre månader.
- Kopior av relevanta intyg, betyg m.m. för att styrka lärarens kvalifikation. Lärarens namn och personnummer eller motsvarande id-nummer ska finnas på intygen.

20.2.3 Av 8.2.2.6.5 i bilaga B till denna författning framgår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i god tid ska meddelas om datum och plats för enskilda kurser. Meddelandet ska lämnas i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps system för anmälan av ADR-utbildning och registrering av elever senast fjorton dagar före kursstart. Ändring av datum och plats för enskilda kurser ska ske i samma system.

20.2.4 Utbildningsanordnare som i sitt godkännande har tillåtelse att ersätta en del av tiden för grundutbildningen med en webbutbildning får göra det med högst 1/3 av tiden för utbildningen. Resterande tid ska vara lärarledd.

20.3 Bestämmelser för lärare

- 20.3.1 Lärare ska efter att en elev har genomfört ett utbildningstillfälle registrera eleven i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps system för anmälan av ADR-utbildning och registrering av elever.

20.4 Rutiner för examination och prov

- 20.4.1 Krav på examination av förare finns i delavsnitt 8.2.2.7 i bilaga B till denna författning.
- 20.4.2 Examination av förare sker vid Trafikverkets förarprovskontor. Bokning av provtillfälle görs på Trafikverkets webbplats.
- 20.4.3 Vid examination ska förarens identitet fastställas. Sökanden ska visa upp en godtagbar identitetshandling som ska vara giltig.

Godtagbara identitetshandlingar är:

1. SIS-märkt företagskort, tjänstekort eller identitetskort,
2. svenskt nationellt identitetskort,
3. identitetskort utfärdat av Skatteverket,
4. svenskt körkort,
5. svenskt EU-pass,
6. annat EU-pass utfärdat från och med den 1 september 2006, och
7. pass utfärdat av Island, Liechtenstein, Norge eller Schweiz från och med den 1 september 2006.

I dessa föreskrifter används följande definitioner:

annat EU-pass utfärdat från och med den 1 september 2006: Pass som uppfyller kraven i rådets förordning (EG) nr 2252/2004 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas inom medlemsstaterna¹

SIS-märkt företagskort, tjänstekort eller identitetskort: kort som har utfärdats enligt svensk standard SS 61 43 14 och särskilda bestämmelser för certifiering av överensstämmelse med standard SBC 151-U

Identitetshandlingar som bär sådana spår av radering, förändring eller annan åverkan att identiteten inte går att fastställa med säkerhet ska inte godtas. Detsamma gäller om fotografiet inte är välliknande.

Om sökanden är väl känd till namn och utseende av den som ska förrätta provet eller av någon annan närvarande befattningshavare hos provanordnaren, krävs det ingen ytterligare identitetsprövning.

¹ EUT L 385, 29.12.2004, s. 1 (Celex 32004R2252).

Undantag från kravet att visa upp en godtagbar identitetshandling kan även medges efter särskild ansökan. Ansökan ska göras på en fastställd blankett och ges in till Trafikverket. Om ett sådant undantag medges ska medgivandet tas med till provtillfället. Identiteten ska fastställas genom att

1. en förälder,
2. annan vårdnadshavare,
3. make, maka, sambo, registrerad partner, eller
4. myndigt barn

skriftligen försäkrar att lämnade uppgifter om sökandens identitet är riktiga. Den som lämnar en försäkran ska vara närvarande vid identitetsprövningen och kunna styrka sin egen identitet genom en sådan identitetshandling som anges ovan. Om sökanden är under 18 år ska vårdnadshavare vara intygsgivare.

- 20.4.4 Elev som underkänts vid examination får inte genomföra nytt prov vid samma provtillfälle. Först efter att tiden för innevarande dag plus två dagar har gått är det möjligt att skriva om provet.
- 20.4.5 Vid provtillfället är det enbart tillåtet att använda hjälpmedel som Trafikverket tillhandahåller digitalt i förarprovkontorens datorer.
- 20.4.6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tar ut en avgift för sina kostnader med anledning av prov och intyg för förare av transport av farligt gods. Avgiften för prov vilken även inkluderar ADR-intyget ska betalas även om provet inte har avlagts på grund av att
1. det har funnits hinder för prov enligt 3 kap. 13 § eller 4 kap. 11 § i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2012:41) om förarprov, eller
 2. provtiden har avbeställts senare än 24 timmar före provtiden.
- Detta gäller dock inte om sökanden kan visa att han eller hon har uteblivit från provet på grund av sjukdom eller annan liknande omständighet.
- 20.4.7 ADR-prov med förlängd provtid kan medges om det finns särskilda skäl. Tiden för samtliga provtyper kan förlängas med 50 procent av provtiden. Ansökan om att få förlängd provtid ska göras hos Trafikverket på en blankett som Trafikverket har fastställt. Bokning av sådant prov får inte ske innan ansökan har bifallits.

20.5 Allmänna råd om utbildning av förare som transporterar farligt gods

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. Allmänna råd är inte tvingande, utan deras funktion är att förtydliga innebörden i en lag, förordning eller myndighetsföreskrifter och att ge generella rekommendationer om tillämpningen av sådana regler.

Utbildningsprogram och praktiska övningar

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tagit fram ett underlag till utbildningsprogram som finns att beställa.

När utbildningsanordnaren själv inte har möjlighet att bedriva praktiska övningar bör ett dokument finnas som styrker överenskommelse mellan extern utbildare och utbildningsanordnaren.

Lärares kvalifikationer

Lärare bör ha goda kunskaper om reglerna för transport av farligt gods på väg och mycket goda kunskaper i de delar som omfattar grundkurs och de specialkurser och repetitionskurser i vilka de undervisar enligt ett godkänt utbildningsprogram. Säkerhetsrådgivarintyg är inte ensamt att anse som tillräckligt i detta avseende.

Lärare bör ha allmänna kunskaper om reglerna för transport av farligt gods på järnväg, sjö, och i luft.

Lärare bör ha goda pedagogiska kunskaper förvärvade genom teoretiska studier eller praktisk erfarenhet från vuxenutbildning.

Kunskapsuppdatering bör ske vartannat år i anslutning till utgivning av ny ADR-S för att lärare ska anses ”ta hänsyn till aktuell utveckling på området”.

Enheten för säker hantering av farliga ämnen
Jan Nilsson
010-240 52 11
jan.nilsson@msb.se

Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter om ändring av del 20, "Utbildning av förare som transporterar farligt gods" i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2016:8) om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S)

A. Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Nuvarande föreskrifter i del 20 i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2016:8) om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S) innehåller bestämmelser som ger godkända utbildningsanordnare för ADR rätt att examinera förare för transport av farligt gods i samband med deras utbildning. Från och med den 1 september 2018 är förfarandet i stället att förare av transport av farligt gods, efter en genomförd utbildning, skriver ett kunskapsprov på Trafikverkets förarprovskontor. Med anledning av det ändrade förfarandet måste föreskrifterna revideras. Tillsyn som MSB genomfört har visat på brister i ADR-utbildningar såsom fusk och otillåten hjälp vid prov/examination, vilket kan innebära lägre kunskap för vissa förare och som i sin tur kan innebära en ökad säkerhetsrisk på vägarna. Förändringen av examinationsförfarandet gör MSB för att stärka kunskapen hos förare som transporterar farligt gods och för att skapa förutsättningar för en säker examination.

MSB har vidare inget bemyndigande att föreskriva om ansökan om förhandsgodkännande för utbildningsorganisationer som avser att utbilda lärare. Dessa regler i kapitel 20.3 har därför tagits bort.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

MSB arbetar med att hålla antalet olyckor med transport av farligt gods på en fortsatt låg nivå och anser därför att alternativet att inte göra denna förändring när det gäller förfarandet för examination av förare av transport av farligt gods,

inte är rätt alternativ för att upprätthålla kunskapen hos förare av transport av farligt gods och därmed säkerhetsnivån på vägarna.

Alternativet att genomföra ett datorbaserat prov hos utbildaren, vilket framförts som önskemål, anses inte heller uppnå samma säkerhetsnivå som att genomföra provet hos Trafikverket.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De som berörs av förändringen är de cirka 230 av MSB godkända utbildningsanordnare med dess anslutna ADR-lärare (totalt cirka 270) som idag i samband med ADR-utbildningarna också examinerar eleverna på pappersprov som MSB tagit fram.

Dessutom berörs också de 70 000 förare av transport av farligt gods som behöver ta sig till ett av Trafikverkets förarprovskontor för att examineras (dvs. skriva prov), istället för att göra det i anslutning till utbildningen.

Andra som berörs kan vara åkerier och andra arbetsgivare åt ADR-förare, om det skulle visa sig att fler ADR-förare inte klarar examinationen med anledning av det nya förfarandet.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Med stöd av 16 § i förordningen (2006:311) om transport av farligt gods får MSB föreskriva om utbildning och examination för förare av transport av farligt gods. Tidigare har MSB överlåtit åt utbildningsanordnare att utföra examination av förare. I och med föreskriftsförslaget återtar MSB examinationsrätten och rättningen av prov. Föreskrifterna i del 20, bilaga S i ADR-S, beslutas med stöd av 16 § i förordningen (2006:311) om transport av farligt gods.

Uppgifter om vilka kostnadmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

En konsekvens av de förslagna föreskrifterna blir att de 230 utbildningsanordnarna inte behöver köpa de pappersprov som de idag måste ha för att examinera de elever som de utbildar. Kostnadsminskningen är 200:-/prov. Denna konsekvens har blivit densamma för den alternativa lösningen att utbildarna hade kunnat examinera eleverna med hjälp datorbaserade prov i direkt anslutning till utbildningen.

En konsekvens för de elever som avser att bli förare för transport av farligt gods kan bli en ökad kostnad om ADR-utbildarna fortsatt kommer att ta lika mycket betalt för en ADR-utbildning trots att provet inte längre ingår i denna. Att examinationsförfarandet är nytt kan dessutom för en del elever innebära ett extra spänningsmoment som för vissa kan medföra ett underkänt resultat på

provet och därmed en ökad kostnad för omprov, åtminstone under en övergångsperiod.

Om eleven avser att ha fler behörigheter på sitt ADR-intyg ökar kostnaden eftersom det blir en avgift per provtillfälle/behörighet. Därtill måste eleven förutom att ta sig till platsen för utbildningen också ta sig till ett av Trafikverkets förarprovskontor för att skriva prov. Detta kan innebära en ökad kostnad för resan dit men den kan inte beräknas generellt utan blir ingen eller mycket varierande beroende på var eleven bor, var utbildningen genomförs samt var närmaste förarprovskontor finns.

Enligt 16 § förordningen (2006:311) om transport av farligt gods får MSB ta ut avgifter för sina kostnader med anledning av prov och intyg. De nya avgifterna bestäms genom beslut av MSB, men avgifternas storlek har ännu inte beslutats. Kostnader som avgifterna ska täcka med anledning av prov och intyg är framförallt:

- MSB:s avskrivningskostnader för att införa en datorbaserad examination hos Trafikverket,
- Trafikverkets kostnader för att genomföra prov,
- Transportstyrelsens kostnader för att tillverka och skicka intyg över godkänd examination,
- personalkostnader hos MSB för prov- och intygsverksamhet, och
- overheadkostnader för MSB:s interna verksamhet för prov- och intygsverksamhet.

Under våren 2018 kommer MSB att besluta om avgifter och information om dessa kommer bland annat ges via MSB:s webbplats. Avgifter kommer att tas ut för varje prov/behörighet som avläggs.

Mot bakgrund av att kostnaderna för prov och intyg ökar för MSB kommer också avgifterna att höjas (idag tas en avgift ut om 200 kr per prov). Sett till att examinationsförfarandet blir säkrare och att förarnas kunskap i förlängningen också stärks anser MSB sammantaget att en höjning är motiverad.

I samband med det ändrade förfarandet för examinationen kommer MSB, i syfte att höja kompensnivån på ADR-förarna, också att höja kravnivån för godkänt resultat på proven från dryga 70 % till 80 %. Detta kan påverka tillgängligheten av ADR-förare för åkerier om fler av deras förare inte klarar provet. I gengäld ökar förhoppningsvis kompetensen hos personalen.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Förslaget till föreskrifter innebär ingen förändring vad gäller överensstämmelse med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Ikraftträdandet av de föreslagna föreskrifterna behöver ske i samband med att det nya förfarandet för examination startar den 1 september 2018. Information om de föreslagna förändringarna har getts på seminarium för ADR-utbildare. Det har dessutom informerats i nyhetsbrev samt på MSB:s hemsida.

B. Kommuner och landsting

I den mån kommuner och landsting har ADR-förare så är konsekvenserna desamma som för åkerier, se ovan.

C. Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Det är omkring 230 stycken företag, skolor eller andra verksamheter som bedriver ADR-utbildning i Sverige och som berörs genom att de inte längre kan erbjuda sina elever examination i samband med utbildningen. Dessa företag är i många fall enmansföretag och enbart en handfull har fler än 20 anställda.

Därtill berörs alla åkerier som i sin verksamhet transporterar farligt gods i sådan omfattning att vissa av åkeriets förare måste ha ADR-intyg.

Det är omkring 70 000 ADR-förare som kommer att beröras av ett förändrat förfarande för examination. Ett nytt prov behöver skrivas vart femte år för att upprätthålla sin behörighet.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Regleringen kommer att minska tidsåtgången för utbildarna när inte examinationen ska utföras längre och därmed minskar även de administrativa kostnaderna något. Hur mycket är svårt att uppskatta eftersom examinationerna utförts på så olika sätt.

Tidsåtgången kan öka för de elever i det fall deras närmaste av Trafikverkets förarprovskontor, som kommer att erbjuda ADR-prov, är längre bort än elevens ADR-utbildare. Den ökade tidsåtgången är svår att uppskatta.

För åkerierna kommer tidsåtgången öka om deras förare måste åka längre bort än idag för att komma till ett av Trafikverkets förarprovskontor som kommer att erbjuda ADR-prov. Den ökade tidsåtgången är svår att uppskatta.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Eleverna/förarna kan komma att under en övergångsperiod behöva stöd och information från sina utbildare när det gäller det nya förfarandet för examination.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

MSB ser inte att regleringen kommer att påverka konkurrensförhållandena för branschen.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

För alla inblandade aktörer kommer det att bli en mer rättvis och likartad genomförd examination, vilket är en av orsakerna till varför regleringen föreslås.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

MSB anser inte att någon speciell hänsyn behöver tas till små företag i branschen.

D. Kontaktpersoner

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Jan Nilsson

Enheten för säker hantering av farliga ämnen

010-240 52 11

jan.nilsson@msb.se